

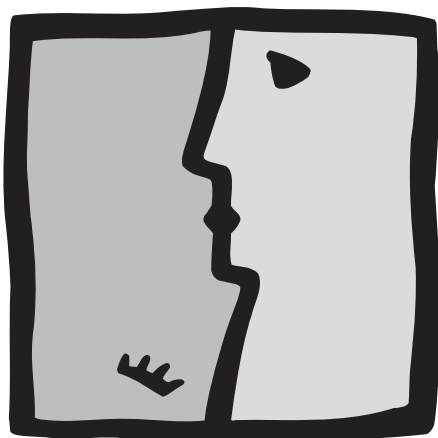
X. Soproni Mentálhigiénés Napok

2009. október 14–16.

MOTTÓ:

„Gondolkodni és beszélni: voltaképpen egy. Gondolkodás nem képzelhető el beszéd nélkül és megfordítva.”

(Babits Mihály)

X. SOPRONI MENTÁLHIGIÉNÉS NAPOK 2009

SZERVEZŐ: **Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. Gyermek- és Ifjúsági Központja**
HELYSZÍN: **Gyermek- és Ifjúsági Központ (Sopron, Ady E. u. 10.)**
FŐVÉDNÖK: **Abdai Géza alpolgármester**
TARTALOM: **előadások**

FŐ TÉMA: A nyelvhasználat mentálhigiénéje

Október 14. (szerda) – „nulladik nap”

A mentálhigiénés napok hagyományához híven az idei jubileumi konferencia is kiemelten foglalkozik azokkal a gyermekekkel, akik a mindennapokban nem a megszokott módon gondolkodnak, viselkednek vagy éreznek. Tudatosítja, hogy a felnőtté válás útján nekik is szükségük van vezetőre, és évek óta tapasztalható, hogy a társadalom – a feladat specialitása okán - ezt inkább a pedagógusoktól várja el, mintsem a családoktól. A nulladik nap a fő témához igazodva - műhelymunka keretén belül - a nyelvi és kommunikációs zavarral küzdő gyerekek neuropszichológiájával és pedagógiájával foglalkozik. Mit érdemes tudni a nevelőknek, hogy ne legyen „kommunikációs zavar” a gyermek és „vezetője” a pedagógus között, és mit érdemes a pedagógusnak tennie, hogy élni tudjanak tanítványai az óvoda, iskola nyújtotta lehetőségekkel?

Elsőként a „beszélő” agy titkait járjuk körül, miként működik a nyelvi –kommunikációs zavarokban. Milyen tényezők finom összehangolása szükséges ahhoz, hogy beszélni, írni, olvasni tudjunk, vagy szót értsünk egymással. Kezdvé a biológiai alapok épségétől a jó szülői háttéren át, egy okosan művelő pedagógusig. Ha ezek együttállása nincs meg, az agy bizonyos területei „némák” maradnak.

A második előadás azzal biztat, hogy a kezdeti kudarcok után még középiskolában is van remény a nyelv- a kommunikáció újraépítésére. Harmadik előadónk azt fejtegeti, hogy pszichológiai vagy biológiai okai vannak, hogy egyes kisgyermek szeptiként csak a kiválasztott meghatározott felnőttekkel, gyerekekkel állnak szóba? A műhelyen elhangzott előadásokat egy kötetlen beszélgetés követi, ahol az iskolai agresszióval kapcsolatos tapasztalatainkat cseréljük ki.

14.00–14.50 FAZEKAS ILDIKÓ klinikai szakpszichológus, c. főiskolai docens • *Pedagógiai Szakszolgálati Központ, Sopron*

■ **„Beszéd és beszélgetés” – A nyelvelsajátítás útja az első hangadástól a társalgásig**

Az anyanyelvi fejlesztés vissza nem térő pillanatai a családban, a bölcsődében, az óvodában és az iskolában. Miként használjuk ki a gyermek idegrendszerének és személyiségének a fogadóképességét, annak a célnak az érdekében, hogy „egyet” értsünk, mert ha erről lemondunk, örökre lemondhatunk arról is, hogy „szót értsünk” vele felnőttkorában.

15.00–15.50 BALIKÓNÉ NÉMETH MÁRTA kommunikáció és önismeret szakos tanár, igazgatóhelyettes • *Eötvös J. Gimn. és Eü. Szakközépisk.*

■ **A nagy fa és a fejsze esete... azaz a sajátos nevelési igényű tanulók fogadásának tapasztalatai**

A nagy fa, amibe mi, az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola tanárai belevágtunk, az a dyslexiás, dysgraphiás, dyscalculiás, tehát a tanulási részképesség zavarral küzdő diákok gimnáziumi oktatása, nevelése. Miből állt e különleges feladatra történő felkészülés, milyen elősegítő körülmények adódtak; milyen tényezők hátráltattak minket? Hogy fogadta tervünket a szakma, milyen reakciókat tapasztaltunk a szülők részéről? És a lényeg: a tanulókkal való első találkozás élménye... Mi történt azóta? Hogy bírja az a fejsze? És a fa...?

16.00–16.50 KOCSISNÉ DÓRA CSILLA klinikai szakpszichológus • *Pedagógiai Szakszolgálati Központ*

■ **A hallgatás „művészete” – Mutista gyermek a pedagógiai gyakorlatban: meghatározás, tünetek, esetek és teendők**

17.00–18.00 EGEDI CECÍLIA klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta

■ **Beszélgetés az iskolai agresszióról mint a nyelvi-kommunikációs zavar egyik formájáról**

Október 15. (csütörtök)

8.00–8.30 ÉRKEZÉS, REGISZTRÁCIÓ

8.30–9.00 MEGNYITÓ: Abdai Géza alpolgármester SMJV Polgármesteri Hivatal
A Soproni Mentálhigiénés Napok támogatóinak köszöntése

9.00–10.00 DR. ZILAHY KATALIN NY.DOCENS (NYME BEPF)

■ *Indirekt és szimbolikus kifejezésformák a gyermekkorban*

Az előadás arra próbál válaszolni, hogy mit értünk normális gyermekeken. Miért játszanak a gyerekek? Mik a 10 évesnél kisebbek igényei, hogyan formálta át a kulturális váltás a tudás tárolására megtalálására, továbbítására alkalmas új technológia a szülők, a gyermekek és a pedagógusok életét.

Születünk, élünk, öregszünk, meghalunk, szeretünk, gyűlölünk, mint elődeink, de az új információs társadalom mélyen hat az életünkre. A hivatásos nevelőknek kezelni kellene a kor által felgyülemlett buktatókat. Receptek nincsenek, de a szorongás és az agresszió elhatalmasodásáról beszélni kell. Beszélgetni, és az élet, az anyanyelvi és nemzeti kultúra megmentésén gondolkodni. Hiszen: „jövönk titka: a gyerek.”

JAVASOLT IRODALOM:

- Csepeli György–Kígyós Éva–Popper Péter: Magára hagyott generációk. Saxum Kiadó, Bp.2006.
- Donald W. Winnicott: Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó, Bp. 2000.
- Klaniczay Sára: Tágas tér. ELTE BGGYTFK, Bp. 2006.
- Steven Pinker: A nyelvi ösztön. Typotex Kiadó, 1999.
- Molnár Zsolt–Molnárné Czeglédi Cecília: A tiszta magyar nyelv kincseinek megőrzése és tanítása (Marác László előszavával) Püski Kiadó, Bp. 2009.
- Popper Péter–Ranschburg Jenő – Vekerdy Tamás – Herskovits Mária: Jövönk titka: a gyerek. Saxum Kiadó, 2009.

10.00–11.00 DR. GOMBOCZ JÁNOS kandidátus, egyetemi tanár, intézetigazgató
• *Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Társadalomtudományi Intézet*

■ *A tanári nyelvhasználat – hitelesség, egyéni nyelvhasználat, nyelvi tudatosság, példaadás*

A tanár nevelő tevékenysége úgy is értelmezhető, mint a kommunikáció egy sajátos változata, mely kettős követelményhez igazodik. Meg kell felelnie a hatékonyság kommunikációs követelményrendszerének, egyúttal figyelembe kell vennie a pedagógia szabályait is. E két, egyidejűleg érvényes követelményrendszer érdekes módon szabályoz: terhével nem nyomja agyon a feladatát világosan látó és vállaló pedagógust, nem szűkíti be cselekvése terét. Éppen ellenkezőleg; e kettős kötés szinte megkívánja, kikényszeríti a különöset, de legalábbis támogatja a szabadsággal jól élő: az egyénit. A pedagógus kommunikációjában a jellegzetesen egyéni, ha színvonalas, akkor mentálhigiénés értéként működik.

Az előadás tehát a két szabályrendszerhez igazodó tanári kommunikáció sajátosságait elemzi, s rámutat a közlés egyéni jellegzetességeinek értékeire.

JAVASOLT IRODALOM

- Gombocz J. (2004) A mentálhigiénés képzettségű pedagógus. Embertárs, 3. 196-207
- Gombocz J. (2006) A test és a lélek nevelője. Mester és tanítvány 11-12. 42-46
- Gombocz J.- Trencsényi L. (2007) Változatok a pedagógiára. Okker Kiadó, Budapest

11.00–11.10 SZÜNET

11.10–12.10 VEKERDY TAMÁS pszichológus, klinikai gyermek-szakpszichológus

■ *Mozgás, anyanyelv, gondolkodás. A viszonyulás kérdése.*

A mozgás (a kisgyerekkori szabad, játékos, finom-és nagymozgások) fontossága az idegrendszer differenciálódása szempontjából, és ennek hiánya. A beszédképesség kialakulása és tanulása, tanítás (korrigálás!) nélkül. Az óvoda és az iskola felelőssége. A „tiszta beszéd”

Október 15. (csütörtök)

helyzete ma – és ennek következményei. Beszéd-és gondolkodás – aktivitás és feldolgozás és/vagy agresszió. A „kanalizálás” hiánya. Frustrációra agresszióval. A családi és intézményi frustrációk formái. Az agresszió oldása – a személyes (spontán és intim/bensőséges) kapcsolat jelentősége. A meghallgatás (meggyőzés helyett). „Prédikáció” – falra hányt borsó. Lewin és munkatársai a II. világháborúban. A kongruens magatartás jelentősége. Együttélés – „nevelés” helyett. Mit akarunk a gyerekektől? Mit akarjunk a gyerekektől? Az intelligenciák – és a mai iskolai gyakorlat (mint agressziót generáló tényező).

JAVASOLT IRODALOM:

- Atkinson és Hilgard: Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. – 440–447. old.
- Aronson, Elliot: Ha már nincs kit gyűlölni / Ha nem lesz kit gyűlölni. Együttérés, empátia és kooperáció az iskolában. Kézirat, megjelenés előtt, Abovo Kiadó, Budapest, várható megjelenés: 2009.
- Cole, Michael és Sheila R.: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. – 396–404. old.
- Educatio – Veszélyes iskola. 17. évfolyam, 3. szám, 2008. ősz.
- Herczog Mária (Szerk.): Megbékélés és jóvátétel. Család Gyermek Ifjúság Könyvek, Budapest, 2003.
- Konferencia a biztonságos iskoláért. In: Új Pedagógiai Szemle, 2008. 6-7. szám 150 – 210. (+211–217.) oldal.
- Mayer József – Sárík Zoltán (szerk.) Agresszió az iskolákban. Fővárosi Pedagógiai Intézet, Budapest, 2008.
- Popper Péter, Ranschburg Jenő, Vekerdy Tamás: Az erőszak sodrásában. Saxum, Budapest, é.n.(2009.)
- Ranschburg Jenő: Félelem, harag, agresszió. Tankönyvkiadó, Budapest, 1973. (Ez a második – azóta több, bővített kiadás.)
- Twemlow, Stuart W. – Fonagy, Peter – Sacco, Frank C.: A mentalizáló közösségek fejlődés lélektani megközelítése. A „békés” iskolák kísérlet. I. rész. – In: Pszichoterápia, 18. évfolyam, 4.szám, 2009. augusztus, 261. old.
- Wachtel, Ted: Real Justice. Hogyan forradalmasíthatjuk a normasértéshez való viszonyulásunkat? – The Pipers Kiadó. Pipersville, Pennsylvania (fordította: Fecioru Evelin), é.n. (2007.)

12.10–13.00 EBÉDSZÜNET

13.00–14.00 **BÁNYAI SÁNDOR** ügyvezető • *Kalandok és Álmok Szakmai Műhely*

■ *Az élménypedagógia kommunikációs sajátosságai, hatékonyságának titka*

Az élménypedagógiai tevékenységek során a csoport tagjai metaforikus helyzetekben, fizikailag és pszichikailag egyformán biztonságos, kontrollált körülmények között tervezik el különböző feladatok megoldását. A végrehajtás után nagy gondot fordítanak az értékelésre, pozitív visszajelzések közvetítésére, a szituációban rejlő tanulságok levonására, és a más területeken is alkalmazható készségek és képességek felismertetésére. A feldolgozás jellemzően csoportmunkában történik, melyben a résztvevők aktív részvétele szükséges. Alapvetően játékos élményeken keresztül zajló tevékenységről van szó, szituációs játékokkal, elemzésekkel, beszélgetésekkel, páros és kiscsoportos kommunikációs gyakorlatokkal, problémamegoldó feladatokkal.

JAVASOLT IRODALOM:

- MódszerLesen – Raabe Kiadó • Szabadidő-kalauz – Raabe Kiadó

14.00–15.00 **PLATTHY ISTVÁN** művészetterapeuta, országos gyermekvédelmi szakértő, igazgató • *Pécsi Gyermekotthon és Gyermekek Átmeneti Otthona*

■ *A belső látást, az eredendő kifejezőmódot előhívó, projektív folyamatokra épülő rajzterápiás módszer*

Az eredendő kifejezőmód velünk született adottság, mely a bennünk rejlő ősképek segítségével lehetőséget ad önmagunk és a világmindenséggel való viszonyunk megfogalmazására. Ez a képesség kisgyermek és óvodás korban bontakozik ki a társadalom előhívó hatására. Sajnos a modern tömegkultúra hatására iskolás korban a gyermeki ábrázolásból fokozatosan eltűnik ez a képesség, bekövetkezik a rajzi törés jelensége. Szerencsére azonban ez az adottság nem irtódik ki az emberből, hanem csak visszahúzódik a lélek legmélyére, a tudattalan világába.

Október 15. (csütörtök)

Előadásomban olyan a projektív folyamatokra épülő rajzterápiás módszert mutatok be, amely képes az eredendő kifejezőmódot újból előhívni. A módszer iskoláskorú gyermekeknél, kamaszoknál és felnőtteknél egyaránt igen eredményesen alkalmazható. Így újból tudják használni belső látásukat, mely előhívja a lélek tudattalan belső tartalmait.

Az előhívott belső látás segítségével először a személyiség rejtett világa fogalmazódik meg rajzolt „személyes mítoszok” formájában, s így különösen alkalmas terápiás célokra is. E sajátos rajzi megfogalmazások elemzésére is sor kerül érzelmileg sérült, gyermekotthonban élő gyermekek és fiatalok rajzainak néhány példáján.

JAVASOLT IRODALOM:

- Platthy István: Állami gondozott gyermekek és fiatalok személyiségfejlesztése a képzőművészet eszközeivel. Fejlesztő Pedagógia szakfolyóirat 1994/2–3. szám.
- Platthy István: Kamaszkori személyes mítoszok. Gyermekotthonban élő fiatalok rajzainak elemzése. Fejlesztő Pedagógia szakfolyóirat 2003./4–5. szám.
- Platthy István: Korai gyermekrajz fejlődési folyamat bemutatása saját gyűjtésű rajzok alapján, összehasonlító elemzése az ősi képzetekkel, Fejlesztő Pedagógia szakfolyóirat 2006/1. szám
- www.csontvarystudio.hu

15.00–15.10 SZÜNET

15.10–16.10 PAP GÁBOR művészettörténész

■ *Magyarul gondolkodunk? – az indo-európai és az urali nyelvhasználat közötti különbségekről*

Mindenekelőtt szükségesnek látszik rögzíteni egy alapvetően fontos tételt: nyelven gondolkodunk. Más szóval: amilyen a nyelvünk, olyan a gondolkodásunk (a mentalitásunk), azaz olyan szűrőn engedjük eljutni a tudatunkig a „való világ” tényeit-eseményeit, és ez azután döntően befolyásolja azt is, hogy mi mindent tudunk elképzelni (és mi mindent nem!) felőlük, illetve a velük kapcsolatos teendőink felől. Egyáltalán nem mindegy tehát, mit és mennyit hallunk – különösen hogy mit és mennyit tudatosítunk magunkban – arról a nyelvről, amellyel (képletesen szólva) a teremtés mélye és felszíne között „közlekedünk” – és amelynek egyik jellegzetes megnyilatkozásával éppen a mi népművészetünk „képírási” jelentésszintjén találkozhatunk. A magyar népi műveltségben tetten érhető sajátos jel-generálási, illetve –használati mód nyilvánvalóan szoros kapcsolatban áll azzal a vizualizációs folyamattal, amely az emberi szervezetben az egyes testtájak beidegzése során valósul meg menetrendszerűen, s amely a népművészetünk arányrendszerének „beállító-dása” szempontjából oly fontos „belső emberkép” kialakulásának alapjául szolgál. Egyszerűen fogalmazva ez annyit jelent, hogy minden egyes rendszeres használatnak kitett szer-vünk a jelentőségének (használati gyakoriságának) megfelelő nagyságrendben vizuálisan is képleteződik agyunkban. Ez nem kevesebbet jelent, mint hogy hangképző szerveinknek valamennyi, beszéd közben rendszeresen használt állása mint vizuális képlet (is) kódolódik bennünk, és ez a képlet a megfelelő hang kimondásakor automatikusan „mozgósul”.

JAVASOLT IRODALOM:

- Katona Ferenc: Az öntudat ébredése. Gondolat, Bp. 1979.
- Mandics György: Rejtélyes írások. Akadémiai Kiadó, Bp. 1987.
- Antal László-Csongor Barnabás-Fodor István: A világ nyelvei. Gondolat, Bp. 1970.
- Csöke Sándor: Sumér- finn-mongol-török összehasonlító nyelvtan. Sumér-magyar tanulmányok. „Magyar öskutatás” kiadása, Buenos Aires, 1974.
- Dornseiff, Franz: Das Alphabetin Mystik und Magie. 2. kiadás. Leipzig-Berlin, 1925.
- Érdy Miklós, dr.: A sumir, ural-altajai, magyar rokonság kutatásának története. I. rész: a XIX. század. Studia • Sumiro-Hungarica 3. Gilgamesh, New York, 1974.
- Fogarasi D. János: A magyar nyelv metaphysicája – vagy a’ betűknek eredeti jelentései a magyar nyelvre alkalmaztatva. Pesten, 1834.
- Jelinek Gábor: Út a természetes énekléshez. A hangképzés módszertana. Akkord, Bp. 1991.
- László Géza: A magyar nyelv, mint a nyelvek egységes eredetének bizonyítéka. Szekszárd, 1931.
- Telegdi Zsigmond: Bevezetés az általános nyelvészetbe. 5. kiadás. Tankönyvkiadó, Bp. 1989.
- Végvári József: Holofónia, avagy a „teljes beszédhang”. Természet Világa 115. évf. 4. sz. 1984. ápr., 156–158. o.
- Zsuffa Sándor (Nemesdedinai): A magyar nyelv nyelvrokonságai, Bp. 1942.

Október 16. (péntek)

8.00–9.00 BORN GERGELY szociológus, magyarságkutató

■ *Táncszimbolika és jelentéskörei* (mit közölnek az ősi táncok?)

A tánc az emberi test zenéje. A zene viszont a lélek legközvetlenebb üzenete. A táncban tehát egyesül a test és lélek, erő és matéria. De a régiek szerint ennél is több: szent cselekmény! Szent, mert benne, általa a világ eredeti rendje jelenik meg és ez által áll(hat) helyre. Ennek okán lehet a terápia hatékony eszköze is. A tánc tehát a mindenkori ember aktuális világhelyzetének tükröje. Üzenet rólunk, jelbeszéd nekünk! Leginkább arról, ami szóban kimondhatatlan... A tánc tudománya már ismeri a nyelvtant, itt az idő a szótár összeállításához!

JAVASOLT IRODALOM:

- AZ ESZTENDŐ KÖRE. A Napút 12 téridő-egységének vázlatos jellemzése. Örökség Könyvműhely, 1999.
- Falvy Károly: Ritmikus mozgás, énekes játék. Az OPI és a szerző közös kiadása, 1990.
- Pap Gábor: Jó pástorok hagyatéka. Magyar népművészet. Pódium Műhely Egyesület – Magányos Kiadó, Debrecen, 1993.
- Born Gergely: Mit is üzen Bene Vendel? Egy magyar lakodalmi tánc jelentésrétegei. Főnix Könyvek 26. Debrecen, 2000.
- „KIÁLTS (MÉG) TELYES TOROKAL!” Tanulmányok és köszöntők Pap Gábor művészettörténész 70. születésnapjára. In: Born Gergely: Üzenet a jövőnek. A magyar néptánc rituális nyelve.

9.00–10.00 SIPOS FERENC néptáncpedagógus

■ *A magyar néphagyomány mint a nevelés színtere* – *A tánc mint kommunikáció*

A Kárpát-medencei néphagyomány komplexitása okán, valamint ennek megőrzése során számos lehetőség nyílik a gyermekek személyiségfejlesztése, a közösségfejlesztés területén. A hagyományok őrzésének (benne a magyar néptánckincs átadásának, átörökítésének) kettős funkciója van: célként és eszközrendszerként is tudatosuljon. Az előadás azt fejti ki, hogyan lehet és hogyan érdemes a néptánctanítást felhasználni az iskolában, a közösségekben. A tánc (mint a tanulási folyamatba ágyazott kommunikáció) során milyen, a hétköznapokban is használható gyakorlat, ismeretek szerezhetők meg? Hogyan marad mindez egyidejűleg ősi, hagyományos és mégis korszerű, hiteles, a mai gyerek számára is értelmezhető?

10.00–10.10 SZÜNET

10.10–11.10 DR. CZEIZEL ENDRE orvosgenetikus

■ *Önsorsrontó kommunikáció – az orvosgenetikus szemével*

Az előadás 3 témája:

1. Az írástudók időnkénti téves fogalomhasználata (pl. fajüldözés, tehetség)
2. Az írástudók elvárható segítségének elmaradása (pl. az abortusz elleni küzdelemben és a fejlődési rendellenességek megelőzésében)
3. Az írástudók felelőssége a társadalmi problémák helyes kezelésében (pl. a homoszexualitás, roma-kérdés)

JAVASOLT IRODALOM:

- Dr. Czeizel Endre: A magyarság genetikája. Galenus Kiadó, 2003.
- Dr. Buda Béla: Az öngyilkosság. Animula Kiadó, 2001.; A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, 1986.

Október 16. (péntek)

11.10–12.10 GRANDPIERRE ATTILA, a fizikai tudományok (csillagászat) kandidátusa, asztrofizikus, csillagász, író

■ **Kozmikus egészség – eszmecsere a Világegyetemmel – a nem mindennapi elmekapcsolatok, ismeretszerzési formák (intuíció, kapcsolatteremtés a Kozmosz érzésvilágával és gondolatvilágával)**

Lényünk legmélyén rejlenek életerőnkől származó, legfontosabb érzéseink. Ezek a sejt-és szervezet-szintű természetes érzések jelentik érzésvilágunk természetes alapját. Az elidegenedés titka, hogy ezt a mélyen érző képességet eltemette a modern ember. Természeti erőkből fakadó érzésvilágunk feltárása megnyitja az utat a Világegyetem legszemélyesebb és legéletbevágóbb alkotóerejével teremthető kapcsolat felé.

JAVASOLT IRODALOM:

- Grandpierre A., 2009, Együttérés a Természettel, Elixír, 2009.nov.
- Grandpierre A.: A lélek halhatatlansága, 2005, Barrus Könyvkiadó
- W. K. Clifford, 1886, 1886, Lectures and Essays, p. 274
- <http://www.grandpierre-tar.hu/Vilagegyetem.html>

12.10–12.20 SZÜNET

12.20–13.20 DÚL ANTAL teológus

■ **A tárgyi igazság és a személy igazsága**

Ma, amikor minden elmélet megbukott, és minden szisztéma csődöt mondott, és amikor e „ledőlт rendszerek romhalmazán élünk” (Hamvas), nincs más út, mint visszatérni az alapokhoz, a kezdethez. Ez azonban nem múltba fordulást jelent, hanem éppen a visszatérést a dharmához (a világ rendtörvényéhez), a „most” jelenlétéhez. Pontos magyar szóval: a lélekjelenlétéhez.

JAVASOLT IRODALOM:

- Hamvas Scientia sacrája, Mágia szűtrája, Unikornisza. Az ősök nagy csarnoka.
- Lao-ce Tao-te kingje, Konfuce beszélgetései, Csuang-ce. Patandzsali Jóga szűtrája, Hérakleitosz 131 töredék mondata, Eckhart mester prédikációi, az evangéliumok, Maharsi lejegyzett írásai.

Tájékoztató

„A gondolkodás és a nyelv egyidejű, egymást feltételező jelenségek. A nyelv a sikeres gondolkodási folyamat legfontosabb eszköze. A gondolat határait a nyelv határai jelölik ki. Másképpen gondolkodnak a különböző nyelvet beszélők. Humboldt szerint minden nyelvben sajátos világszemlélet fejeződik ki, ezért egy idegen nyelv megtanulása valójában egy új világszemlélet elsajátítását jelenti.”... írja egyik tankönyvünk. A nyelvhasználat és a világertelmezés összefüggéseinek tisztázása különösen fontos a pedagógus társadalom számára: hiszen a pedagógus gondolkodni tanít, és a tudatos nyelvhasználat az egyik legfőbb munkaeszköze.

Milyen (a pedagógiai gyakorlat számára is hasznos) dimenziói vannak még a nyelvhasználatnak a beszélt és az írott nyelven kívül? Ismerjük-e eléggé a pedagógusok és a diákok nyelvhasználati módjának jellegzetességeit? Mit tudunk a nyelv valóságformáló erejéről, életminőségünkre gyakorolt hatásáról? Miféle karakterjegyei vannak anyanyelvünknek, amelyek társadalmi szinten is hatnak?

• A 14-én, 15-én és 16-án hallható délelőtti és délutáni előadások nyilvánosak és ingyenesek az érdeklődők számára. • A péntek esti Csernus-előadás belépődíja: 1.500 Ft/fő
Jelentkezési határidő: 2009. október 9., péntek. Jelentkezés: írásban a mellékelt jelentkezési lapon (a lap faxon is elküldhető: 99/511-201).

Információ: Farkas Anikó (99/511-208). A programfüzet anyaga megtekinthető, a jelentkezési lap pedig letölthető a GYIK honlapjáról: **www.prokultura.hu**

KI NEVEL A VÉGÉN?

dr. Csernus Imre előadása

2009. október 16. (péntek) 18h • GYIK - Sopron, Ady E. u. 10. Belépőjegy: 1500 Ft/fő

Támogatóink:

SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Szociális és
Munkaügyi
Minisztérium

SZOCIÁLIS ÉS MUNKAÜGYI MINISZTERIUM

ESZA TÁRSADALMI SZOLGÁLTATÓ
NONPROFIT KFT.

ESZA NONPROFIT KFT.

HAZAI PROGRAMIGAZGATÓSÁGA

Együttműködő partnereink:

SOPRON ÉS KÖRNYÉKE GYERMEKJÓLÉTI ÉS

CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

9400 Sopron, Vasvári Pál u. 2/A. Tel./fax: 99/524-361

E-mail: gyermekjoletiszolgalat@vivamail.hu

PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATI KÖZPONT

Sopron, Mátyás király u. 18. (99/505-407)

Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft.

Gyermek- és Ifjúsági Központja

Sopron, Ady Endre u. 10. Tel.: 99/511-200

E-mail: info@prokultura.hu